

سنز کاربرد سه تایی در سیستم (Ti,V)-Al-C با ساختار MAX به روش آسیاکاری مکانیکی

سیده سمیرا نظام آبادی^۱، اکبر حیدرپور^۲، صمد قاسمی^۳

چکیده

کاربدهای سه تایی موسوم به فازهای MAX دارای خواص عالی و منحصر به فردی هستند. در این پژوهش از فرایند آسیاکاری مکانیکی برای تولید این ترکیبات در سیستم $(Ti_{2.96}V_{0.04})AlC_2$ استفاده شد. بدین منظور مخلوط براده Ti_6Al_4V ، پودر آلومینیم و گرافیت توسط آسیای سیاره‌ای پر انرژی با نسبت گلوله به پودر ۱۰:۱ و سرعت ۴۵۰ دور بر دقیقه، از صفر تا ۱۰ ساعت مورد آسیاب کاری قرار گرفت. سپس محصول در دو دمای ۱۲۰۰ و ۱۴۰۰ درجه سانتی‌گراد تحت اتمسفر گاز آرگون حرارت داده شد. به منظور مشخصه‌یابی فازهای تشکیل شده از پراش پرتو ایکس (XRD) و نیز از میکروسکوپ الکترونی روبشی نشر میدانی (FESEM) به همراه طیف‌سنجی پراش انرژی (EDS) برای بررسی‌های میکروسکوپی و آنالیز عنصری استفاده گردید. نتایج الگوهای پراش پرتو ایکس نشان داد که پس از ۱۰ ساعت آسیاکاری فازهای TiC و Ti_3AlC_2 تشکیل گردیدند. تصاویر میکروسکوپ الکترونی روبشی نیز تشکیل ترکیب Ti_3AlC_2 با ساختار لایه‌ای فازهای MAX را تایید می‌کند. نقشه پراکندگی عنصری نیز حاکی از توزیع یکنواخت وانادیم در ساختار بود. همچنین اثر عملیات حرارتی محصول آسیاشده در دمای ۱۲۰۰ و ۱۴۰۰ درجه سانتیگراد مورد بررسی قرار گرفت و نتایج نشان داد با افزایش دمای عملیات حرارتی خلوص ترکیب Ti_3AlC_2 افزایش می‌یابد.

کلمات کلیدی: آسیاکاری مکانیکی، کاربرد سه تایی، Ti_3AlC_2 ، ساختار فازی MAX.

۱ - دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی مواد، دانشگاه صنعتی همدان، همدان، ایران، samira.nezamabadi88@gmail.com

۲ - استادیار مهندسی مواد و عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی همدان

۳ - استادیار مهندسی مواد و عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی همدان